

Ieder kind een dagelijks ontbijt. Wat is jouw rol? Met jouw inzet het kan immers wel

Een op de vijf kinderen begint zonder ontbijt aan zijn dag. Landelijke initiatieven om dit probleem aan te pakken zoals het Schoolontbijt, verdienen lof en toch kan het veel beter. Omdat de oplossing zo voor de hand ligt.

Op maar liefst 710 basisscholen smeren ouders 's ochtends boterhammen voor hun kinderen die anders met lege maag aan hun schooldag beginnen. Landelijke dagbladen schrijven er interessante rapportages over; actualiteiten programma's als Een Vandaag besteden er zendtijd aan.

Het is een belangrijk thema, want een op de vijf kinderen tot 13 jaar, dat zijn er ruim twee miljoen, begint zonder ontbijt aan de dag, aldus onderzoek van Schoolontbijt / Koningsontbijt; een initiatief van NBC Nederlands Bakkerij Centrum Wageningen. Dat zijn maar liefst 106 duizend kinderen. Volgens sommige onderzoeken van SCP gaat het zelfs om een kwart van de kinderen; in dat geval zou het om honderdduizenden kinderen gaan.

Houden we het op 106 duizend, dan spreken we nog steeds over een onthutsend hoog aantal in een van de meest welvarende landen ter wereld. Dat zoveel kinderen met lege maag aan hun dag beginnen heeft meerdere oorzaken, maar de belangrijkste is toch wel armoede. Ongeveer tien procent van de Nederlandse ouders heeft domweg niet genoeg middelen om voor hun kinderen een ochtendboterham te smeren. En dan zwijgen we nog over het veel hogere percentage ouders dat er niet in slaagt hun om hun kroost te voeden volgens de gezonde schijf van vijf.

Kinderen die zonder ontbijt aan hun dag beginnen, hebben minder energie, concentreren zich slechter, presteren minder goed op school en zijn vaker vermoeid en prikkelbaar. Ze hebben ook minder zin om te spelen of te sporten en slapen slechter. Op korte termijn leidt dit tot minder welzijn en op langere termijn tot meer gezondheidsproblemen en een grotere sociaaleconomisch achterstand ten opzichte van kinderen die wél ontbijten.

Dit probleem is al lang en breed bekend. En dat is dan ook de reden dat een landelijke actie er nu voor zorgt dat op 710 van de 6.534 basisscholen voor een schoolontbijt of schoollunch wordt gezorgd. Vorig jaar stelde de overheid voor dit programma 166 miljoen euro beschikbaar.

Toch is de vraag gerechtvaardigd of dit programma wel voldoende oplevert. Om te beginnen vertegenwoordigen deze 710 scholen minder dan 11% van alle basisscholen in Nederland. Vervolgens krijgen de kinderen op deze scholen alleen maar een maaltijd op de dagen dat ze daadwerkelijk op school aanwezig zijn. Omdat basisschoolkinderen vanwege vakanties, weekenden, feestdagen en studiedagen slechts 194 dagen per jaar naar school gaan, valt te vrezen dat ze zeker geen 365 kalenderdagen kunnen ontbijten.

Daar komt bij dat de ouders het schoolontbijt vóór schoolaanvang zelf moeten organiseren. Bovendien zijn het vaak ouders die er eigenlijk niet aan toe komen om hand- en spandiensten op school te leveren. Al was het maar omdat ze van de ene naar de andere deeltijdbanen moeten rennen. De ervaring leert dat schoolontbijt-ouders na een enthousiaste start snel moeten afhaken.

Om aan het ontbijt mee te doen, moet een school bewijzen dat meer dan 30 procent van haar populatie onder het bestaansminimum leeft. Scholen onder die 30 procent vallen sowieso buiten de boot, een van de redenen waarom maar een op de tien van alle basisscholen in Nederland aan het programma Schoolontbijt meedoet. En dat is toch wel erg bescheiden in vergelijking tot de miljoenen euro staatssubsidie.

Het kan beter, effectiever en waarschijnlijk ook nog goedkoper. In 2019 startte een particulier initiatief met het wekelijks leveren van ontbijttassen voor inmiddels ruim 3.500 kinderen in 23 gemeenten, iets wat uitgroeide tot wat het 'Nederlands Jeugd Ontbijt' genoemd werd. Zo'n 400 vrijwilligers halen wekelijks bij lokale supermarkten -betaalde- ontbijttassen op met zeven gezonde ontbijtjes en vers fruit. Ze leveren die wekelijks op een vast moment af bij de aangemelde kinderen. Dat gebeurt thuis, kosteloos en in anonimiteit. 52 weken per jaar.

De ontbijttassen van het Nederlands Jeugd Ontbijt worden deels gefinancierd met geld van organisaties, bedrijven en particulieren en deels met subsidies vanuit de gemeenten. Jaarlijks ontvangen gemeenten van het Rijk een budget om armoede te bestrijden; waaronder kinderarmoede. Gemeenten kunnen dit geld inzetten voor ontbijtjes van kinderen, die door de ouders zelf zijn aangemeld. Het is een initiatief dat bovendien naadloos gekoppeld kan worden aan het Schoolontbijt van het Jeugdeducatiefonds. Door constructieve samenwerking kunnen kwetsbare schoolkinderen geen 194 dagen maar 365 dagen per jaar van start gaan met een gezond ontbijt.

Hoe mooi zou het zijn als op basis van coöperatief partnerschap het fundament wordt gelegd voor een landelijke uitrol om plaatselijke initiatieven een platform te geven om succesvol en duurzaam een positieve bijdrage te leveren. Dit door middel van de belangrijkste maaltijd van de dag, het ontbijt. Het geld (166 miljoen euro) is er en voldoende vrijwilligers zijn er ook. Wij stellen ons organisatie-model graag beschikbaar. Het is een kwestie van overeind komen en in samenwerking met elkaar aanpakken. Nu.

Jacques Hendrikx is Initiatiefnemer en Voorzitter van de Stichting Nederlands Jeugd Ontbijt

Jacques Hendrikx
Tielekeshoeven 123
5242 KG – Rosmalen

06 53 187 133

j.hendrikx@nederlandsjeugdontbijt.nl

